

Antonina Karpowicz-Zbińkowska: Alamire, „Deo gracias Anglia!”

Średniowieczna i wczesnorenesansowa polifonia angielska jest delikatniejsza od kontynentalnej, a to za sprawą występowania na równych prawach współbrzmienia tercji, obok tradycyjnych kwint i kwart – pisze Antonina Karpowicz-Zbińkowska w cyklu „Perły muzyki dawnej”.

Trinity Carol Roll (znajdujący się w Bibliotece Trinity College w Cambridge) jest pergaminowym zwojem o długości ponad sześciu stóp i jest najwcześniejszym źródłem angielskich kolęd polifonicznych. Jest to rzadki dokument, zawierający zarówno tekst, jak i muzykę z początku XV wieku. Rękopis zawiera 2- i 3-głosowe kolędy, ale nie tylko.

Kierowany przez Davida Skinnera zespół Alamire podjął się nagrania utworów z tego rękopisu. Nagranie to zostało dokonane w odchudzonym składzie, zaledwie przez czterech śpiewaków i trzech instrumentalistów. Brzmienie zespołu Alamire znamy głównie z repertuaru polifonii renesansowej wykonywanej w kilkusobowej obsadzie każdego głosu, więc jest dla mnie nowością w ich wykonaniu. Jednak efekt ich pracy jest świetny, doskonale poradzili sobie wydobywając całą moc średniowiecznej muzyki.

Średniowieczna i wczesnorenesansowa polifonia angielska jest bowiem delikatniejsza od kontynentalnej, a to za sprawą występowania na równych prawach współbrzmienia tercji, obok tradycyjnych kwint i kwart. Tercje nadają słodczy i melancholijnego wydźwięku melodiom, łagodzą „kwadratowe” brzmienie interwałów pitagorejskich.

Najciekawszym chyba utworem z rękopisu z Trinity College jest jednak niezwiązana z tematyką świąteczną tytułowa chanson *Deo gracias Anglia!* Została ona napisana wkrótce po zwycięskiej dla Anglików bitwie pod Azincourt (z ang. Agincourt) w 1415 r., w której sławę zyskał król angielski Henryk V jako pogromca Francuzów. Nie tak dawno prezentowałam w cyklu Perły muzyki dawnej chanson z rękopisu z Bayeux, przedstawiającej przeciwny punkt widzenia, napisanej przez Francuzów, dla których Henryk V był prawdopodobnie najbardziej znienawidzonym spośród królów angielskich – *Le Roy engloys*.

Tekst *Deo gracias Anglia!* stanowi oczywiście punkt widzenia Anglików, jest to opis wyprawy królewskiej do Normandii i rozgromienia wojsk francuskich, co jest dowodem na łaskę Bożą, która spłynęła na naród angielski. Utwór ten został wykonany z towarzyszeniem instrumentów takich jak psalterium, lutnia i flet, które zdwajają głosy wokalne. Charakterystyczne jest tu dla późnośredniowiecznych utworów mieszanie metrum dwójkowego i trójkowego. Jednak ta chanson, jako utwór jednocześnie patriotyczny i religijny, brzmi wspaniale, mimo pozornej skromności w obsadzie, spełnia swoje zadanie odbicia chwały i splendoru królestwa.

">

Agincourt Carol, "Deo Gracias Anglia" [English, 15th Century]

A oto jedna z kolęd z rękopisu z Trinity College Hail Mary full of grace:

">

Hail Mary full of grace [15th Century]

Całość płyty można znaleźć pod tym linkiem.

Antonina Karpowicz-Zbińkowska

Przeczytaj inne artykuły z cyklu Perły Muzyki Dawnej

Sfinansowano przez Narodowy Instytut
Wolności - Centrum Rozwoju
Społeczeństwa Obywatelskiego
ze środków Programu Rozwoju
Organizacji Obywatelskich
na lata 2018 – 2030

